

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. IV.Vtrùm adultis omnibus dentur media sufficientia ad salutem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

vellē Deum salvos fieri, quos vult ad agnitionem veritatis venire, hoc autem ad solos adultos pertinet, non ad parvulos, eos saltem qui in utero materno sine baptismo moriuntur. Huic objectioni satisficit Sectio octava, ubi inquiremus, utrum parvulis omnibus dentur media sufficientia ad salutem.

VI. Objicies tertio: Si Deus, ut diximus, velit omnes homines salvos fieri, serioque eorum salutem desideret, cur omnibus, cum facile possit, auxilia efficaciac non tribuit, quibus de facto salventur. Quis enim Medicus, qui serio sanare cupit infirmum, si habeat medium efficaciac, quodque certissime novit sanitatem ei allaturum, hoc omisso, inefficacia tantum applicabit, & quæ scit nihil agro profutura.

VII. Respondetur cum Recentioribus quibusdam, qui rem hanc optime declarant, si omnipotentiam Dei spectemus, posse eum facile (utpote cui nihil hoc modo est difficile) dare omnibus auxilia efficaciac: sæpe tamen nisi per potentiam absolutam, & citra miraculum facere hoc illum non posse. De lego tamen ordinariâ, & spectatō communi rerum cursu, præsentibusque, in quibus versamur circumstantiis, innatæque multorum perveritate ac duritie, & peccandi occasionebus, non potest Deus omnibus facile hujusmodi auxilium concedere. Homini exempli causâ qui in popinis perpetuo & computationibus versatur, & ita huic vitio est addictus, ut nullam sese inebriandi occasionem omittat: huic, inquam, homini auxilia communia, & quæ de lege ordinariâ dari solent, quæque alterum minus peccato huic deditum, quamvis interdum in illud labatur, ad sobrietatem amplectendam perducerent, non essent ad hunc effectum efficaciac; Deus autem ad auxilia extraordinariâ, & quæ secundum præsentem rerum statum dari non solent, seu ad miracula, non tenetur recurrere: sicut enim ut Auctor naturalis, & in administratione Universi non obligatur ad patranda miracula, ita nec ut Auctor supernaturalis, sed eo ipso quod illa media det, quæ secundum statutum rerum cursum, & legem ordinariam dari possunt & solent, censetur serio velle omnium salutem. Existimo tamen, si duo auxilia æquè connaturaliter hic & nunc alicui homini danda occurrant, quorum alterum sit efficaciac, alterum inefficaciac, Deum id semper dare quod est efficaciac; hoc enim summæ ejus bonitati, sinceroque in homines affectui, multò est conformius: nec unquam dat auxilium purè sufficientis præ efficaciac.

Res hac exemplo declaratur.

Deum ut Auctor gratiæ, non magis tenetur patrare miracula, quam ut Auctor naturæ.

VIII. Urgebis, cur saltem Deus, si omnes salvos vellet, talem rerum ordinem instituit, in quo videbat media efficaciac dari omnibus connaturaliter non posse? Respondetur, Universum sine magna hominum varietate, diversitatēque naturarum, conditionum, ac statuum connaturaliter institui nullo modo posse, sicque variæ occurrant necesse est peccandi occasiones, & gratiæ impedimenta, ut bene declarat S. Thomas hic, quest. 23. art. 5. ad tertium: Si verò ulterius quis inquirat, cur hic homo in particulari potius quam alius, in his vel illis constituitur circumstantiis, hoc ad divinam prædestinationem pertinet, & nostrum captum superat: justissimas hujus rei in infinità illâ sapientiæ suæ abyssio rationes habet Deus, hocque occulto judicio non injusto facit, inquit S. Augustinus Hom. 58. in Joan. & in caelo appariturum ait cur unus præ alio sit assumptus. Unde, inquit idem S. Augustinus tract. 26. in

Dei judicium sicut occulta, nunquam injusta.

Joan. Quare huic trahat, & illum non trahat, noli velle judicare, si non vis errare; interim exclamandum nobis cum Apostolo: O altitudo divitiarum, &c. Illud certum, nihil ex parte Dei deesse, quò minus omnes salventur.

Objicies quarto, Habere etiam Deum voluntatem puniendi peccatores, si in peccato decedant, idque antecedenter; ergo nihil in eo ponitur singulare circa salvationem. Respondetur, Diversissimo modo Deum se habere circa salvationem hominum, & circa punitionem; erga illam enim ita afficitur, ut non solum eam amet, & fieri cupiat, sed etiam conditionem poni oportet, sub qua est obtinenda, bona scilicet opera, & alia ad salutem consequendam necessaria. Punitionem verò, quamvis eam amet (bonum enim est puniri peccatores; & exerceri justitiam) antecedenter tamen non optat, nec poni cupit, desideratque ut conditio ad illius infliccionem requisita, peccatum scilicet, non ponatur: in illius perpetrationem prohibet, & omni modo homines ab eo deterrere.

IX. Differentia inter voluntatem, quam Deus habet puniendi peccatores, & omnes salvandi.

SECTIO QUARTA.

Vtrum adultis omnibus dentur media sufficientia ad salutem.

Res hæc in materiam de gratiâ differri solet, ubi fusè à Theologis discuti eam video, utpote quæ ad gratiam prævenientem; seu excitantem peculiariter spectat. Cùm tamen ad divinam etiam providentiam pertineat, & peculiariter cum quæstione, quam modò disputavimus, utrum scilicet Deus velit omnes salvos fieri, habeat connexionem, non est hic omittenda.

I. Hac quæstio peculiariter spectat ad materiam de gratiâ.

Prima itaque sententia, vel error potius, est Semi-Pelagianorum, quos hac in parte sequitur Cassianus, & alii. Dicebant itaque gratiam Dei omnibus in actu primo esse paratam, quam proinde habere quis potest, modò eam petat, & accipere velit. Addebant insuper, in uniuscujusque potestate esse ex meris viribus liberi arbitri eam petere sicut oportet, & absque ullo auxilio supernaturali obtinere.

II. Semi-Pelagianorum error circa gratiam sufficientem.

Lutherus econtrâ in assertione art. 36. Calvinus lib. 3. Instit. cap. 22. & cap. 24. quos Calvinistæ rigidiores sequuntur, aiunt gratiam sufficientem, seu auxilium speciale, & media ad salutem consequendam necessaria multis deesse, iis nimirum omnibus, qui ad æternam beatitudinem non sunt præordinati, nec per electionem, seu prædestinationem, à malsâ perditionis, ut aiunt discreti. Cui etiam sententiæ subscripsit Cornelius Jansenius Iprensis Episcopus: imò ulterius eum Calvinus asserit nullam omnino dari gratiam purè sufficientem, seu quæ non actu foruatur effectum.

III. Error Lutheri, & nostræ temporis hæreticorum.

Dicendum nihilominus, nulli adulatorum, qui rationis usum sunt adepti (de iis enim, qui ab infantia mente capti sunt, eadem est ratio ac de infantibus) præter gratiam legis & doctrinæ, seu æternam prædicationem quæ ex se non est gratia sufficientis; dicendum inquam, nulli defuisse internam aliquam gratiam cogitationis sanctæ, ad adeptionem salutis sufficientem, si per ipsos non steterit, quamvis multi eâ ad salutis consecutionem, suâ culpâ non utantur: ita Halensis 3. p. q. 69. memb. 5. art. 3. Alber. Magnus, D. Thomas 3. contrâ Gentes, cap. 159. & q. 14. de veritates

IV. Nulli adulto defuit media ad salutem consequendam necessaria.

3. II. ad primum, S. Bonaven. in 2. d. 28. a. 1. q. 3. Scotus in 1. d. 46. Suarez lib. 4. de Prædest. cap. 3. Lessius de prædestinatione, num. 65. Tannerus tom. 2. disp. 6. quæst. secunda, disp. secunda, & alii.

V. Dicunt aliqui vocationem supernaturalem omnes actus non recipere.

Suarez tamen citatus, num. 19. & alii affirmant, omnes, præsertim infideles, non recipere actu vocationem supernaturalem, proximè sufficientem ad salutem, sed solum aliquid ad hoc disponens: recipiunt tamen eam iniqui, quantum est ex parte Dei, & consequenter proximam haberent, nisi per ipsos staret, quippe qui ponendo impedimentum, in culpâ & causâ sunt, cur actu ejusmodi illuminationem non recipiant, aliâ eam recepturi, vel exterius per homines, Deo ita res humanas disponente, vel interius per Angelorum ministerium eos illuminando, quod à providentiâ supernaturali non est alienum.

VI. Variæ Scripturæ testimoniis probatur dari omnibus gratiam sufficientem.

Probatur conclusio primò ex illo Joannis 1. v. 9. *Illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum*: quod licet de illustratione à naturæ lumine proveniente intelligant nonnulli, re tamen verâ de lumine gratiæ, & fidei illuminatione juxta communem Patrum interpretationem est intelligendum, ut illius loci interpretes ostendunt. Matthæi item 5. v. 45. de Deo dicit Christus, *qui solem suum oriri facit super bonos & malos, & pluit super justos & injustos*: quod S. Ambrosius ferm. 8. in Psalm. 118. de sole etiam justitiæ, & pluviam gratiæ, ex quibus illi animam radiis suis illustrat, hæc rore saluberrimo, suavissimisque sanctarum cogitationum imbribus irrigat, intelligendum affirmat.

S. Ambrosius.

VII. Alia Scripturæ loca ad probandam gratiam sufficientem.

Ulteriùs probatur ex illo 1. ad Timo. 2. v. 4. *Deus omnes homines vult salvos fieri*. Secundè etiam Petri, cap. 3. v. 9. de Deo dicitur: *volens aliquos perire, sed omnes ad penitentiam reverti*. Item de fide est Christum pro omnibus mortuum esse, omniumque esse redemptorem, ut vidimus sect. 1. num. 5. 6. & 7. & tradit Apostolus 1. ad Corinth. 15. & 1. ad Tim. 2. v. 6. ubi de Christo loquens, *dedit, inquit, redemptionem semetipsum pro omnibus*. Quo pacto autem est redemptor omnium, seu pro omnium salute est mortuus, si media ad salutem consequendam necessaria omnibus non provideret; si enim nullus omnino fructus ex Christi passione in eos est derivatus, quis eum dicit serid omnium salutem desiderasse, & pro omnibus esse mortuum? Primè item ad Timoth. 4. v. 10. de Christo dicit idem Apostolus: *qui est salvator omnium hominum, maxime fidelium*: in quæ verba S. Prosper lib. 2. de Vocat. Gentium, cap. 10. *Est, inquit, salvator omnium, quia dat omnibus, unde salvari possunt, sed maxime fidelium, quia dat illis non solum, ut salvari possint, sed etiam ut salventur*: nec sanè aliam hæc verba interpretationem ferre videntur.

S. Prosper.

VIII. Omnibus mediâ dari ad salutem necessaria probatur ex SS. Patribus.

In eadem veritate confirmandâ multi sunt Sancti Patres: & ut omittam S. Ambrosium, & S. Prosperum proximè citatos, S. Clemens Alexandrinus Oratione ad gentes: *Audite, inquit, qui estis longè, audite qui prope, nullis celatum est verbum, lux est communis, omnibus illucescit hominibus, nullus est in verbo Cimerius*. Ut autem alios omittam, pulchrè hæc de re scribit S. Chrysostomus Homiliâ 7. in Joan. *Si illuminat, inquit, omnem hominem venientem in hunc mundum, quoniam pacto tot homines sine lumine permanent? neque enim omnes Christiani cognoscunt, quomodo ergo illuminat omnem hominem? illuminat profecto quantum in ipso est, si qui autem sponte suâ mente oculis convenientibus ad hujus lucis radios aciem dirigere noluerint, non ex luminis naturâ in tenebris persisterunt, sed ex malitiâ suâ sponte tanto se*

S. Chrysostomus.

dono indignos reddiderunt. Hæc ille. Idem habet S. Cyrillus, S. Basilius, & alii.

Ratio verò est; nam aliqui nullus se jure reprehenderet, quod gratiæ Dei, quantum potuit ac debuit, non sit cooperatus, nec tantum, quantum potuit boni præsterit: quod tamen & sanctis viris familiare esse cernimus, & Deus per Prophetas populo Israëlito non semel exprobravit, ut Isaiæ 5. v. 4. *Quid est quod debui ultra facere vinea mea, & non feci, &c.*

IX. Deus neminem deseruit, nisi primò deseratur.

SECTIO QUINTA.

Prosecutione ejusdem materiæ ostenditur dari omnibus gratiam sufficientem.

NULLUS ergo omni internâ illuminatione penitus delituitur relinquitur, sed singulis sancta identidem cogitatio immititur, per quam, si velint, consequi salutem possunt. Et quamvis prædicatores ad omnes non mittantur, qui iis ad salutem necessaria verbis denuncient, ipsa tamen externa mundi species, eximiamque Universi pulchritudo, & ordinatissima rerum omnium varietas illis prædicat, eosque erudit; Cæli siquidem enarrant gloriam Dei, clarissimamque & nunquam intermissâ voce (concentum quippe cæli quis dormire faciet) denotant dari horum omnium creatorem aliquem & administratorem, quem venerari & colere, ejusque implorare opem & auxilium debeant: cui voci si aures non occluderent, major ipsis paulatim lux oriretur, Dei que, & rerum ad salutem spectantium notitia magis ipsis in dies ac magis illucesceret, vitamque honestè & ad rectæ rationis normam instituentes, Deo illis manum auxiliatricem porrigente, ad beatitudinem tandem pertingerent.

I. Externa mundi species ad salutem de cogitatione injeccdam sufficit.

Job. cap. 31. v. 37.

Hoc inter alios luculenter tradit S. Prosper, probatque ex illo Actorum 14. v. 16. *Non sine testimonio semetipsum reliquit, benefaciens de cælo, dans pluvias &c.* Quid est, inquit, hoc testimonium, quod semper domino deservivit, & nunquam de ejus bonitate ac potestate conticuit, nisi ipsa totius mundi inenarrabilis pulchritudo, & inenarrabilem beneficiorum ejus dives largitio, per quæ humanis cordibus quedam æternæ legi tabule præbebantur, ut in paginis elementorum, & voluminibus temporum, communis & publicæ divini institutionis doctrina legeretur. Pulchrè etiam de hoc auxilio sufficiente S. Augustinus lib. 1. ad simplicianum, q. 2. ubi sic habet: *Noluit Esau, & non ecurrit; sed si voluisset, & ecurrisset, Dei adjutorio pervenisset, qui etiam currere & velle vocando præstaret, nisi vocatione contemptâ, reprobus fieret.*

II. Cæli testimonium & virtutes veteris magis in particulari delicti naturæ.

S. Augustinus.

Quare, si qui subinde ex Sanctis Patribus affirmare videantur infideles omnes non vocari ad gratiam, loquuntur de vocatione speciali, seu efficacè, & per quam de facto pertingunt ad baptismum, & fidem Christi explicitam. Quod de Sancto Prospero in particulari affirmari meritò potest, qui de his loquens ait: *Non possumus dicere, quod ibi sit gratia vocatio, ubi non est Matris Ecclesiæ regeneratio*. Loquitur, inquam, de vocatione congruâ, seu efficacè. Unde non est necessarium dicere cum Vasquez hic, Disp. 97. S. Prosperum negasse dari hisce infidelibus gratiam sufficientem: hoc inquam dicere non est necesse, maxime cum de mente S. Prosperi hæc in parte constat ex sectione præcedente, numero septimo, & hic numero secundo.

III. Quo sensu ex Patribus nonnulli de castitate les omnes non vocari ad gratiam.

Dices,